

UNDECIMOVÉ AKORDY

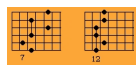
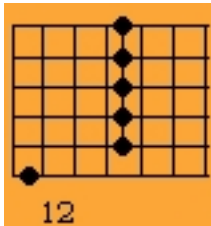
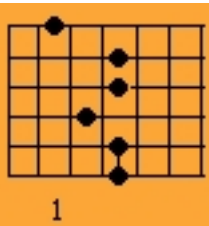
Undecimové akordy (v praxi "jedenáctky") jsou nejbohatší akordy, které lze na kytarě zahrát v plném tvaru. Jsou to šestitónové souzvučky, které ovšem v praxi většinou zjednodušujeme nebo nahrazujeme podobnými akordy. S hraním undecimových akordů v plném tvaru se v praxi takřka nesetkáte. Přehled obrátů plných tvarů undecimových akordů však může posloužit spíše jako orientační ukázka hmatů, ze kterých vycházíme při zjednodušování na čtyřhlasé, popř. pětihlasé úpravy.

Jak již bylo uvedeno v teoretické části kapitoly o vytváření akordů, nejčastěji se setkáte s tím, že jsou akordy zjednodušovány na čtyřzvuky. Vždy se musíme rozhodnout, který z tónů v akordu je nejméně důležitý a ten vynecháme. Nejčastěji vynecháváme kvintu (pokud není alterovaná), popř. základní tón, protože ten většinou hrají i jiné nástroje (basa, klavír). Obecně ale platí, že nejdůležitějšími tóny v akordu jsou základní tón, tercie, septima a nadstavba. Tzn. že pokud mám zjednodušit undecimový akord na čtyřzvuk a zachovat jeho charakter, nejčastěji použiji sestavu 1, 3, 7, 11 (tzn. např. pro C11 tóny C, E, B^b, f).

Obraty C11

Akord C11 obsahuje tóny C, E, G, B^b, d a f. Jako nejčastější zjednodušení používáme čtyřhlasou sestavu tónů C, E, B^b a f. Tento čtyřzvuk můžeme také zapsat značkou Fmaj7 sus4.

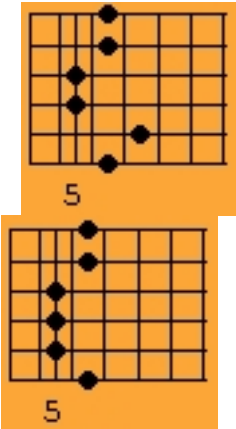
Přehled obrátů akordů C11 v plném tvaru

C11/C	C11/E	C11/G
		
nebo		

Kytarová škola - díl 6

Napsal uživatel Petr Krumphanzl
Středa, 02 Únor 2005 04:00

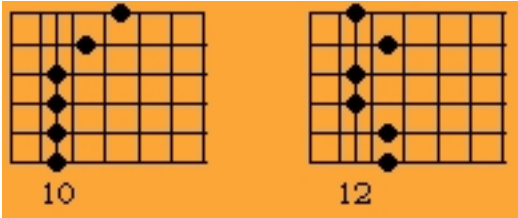
C11/B (bez nóny) (bez tercie)	^b C11/ B C11/D	^b C11/F
-------------------------------------	---------------------------------	-----------------------



5

5

nebo



10

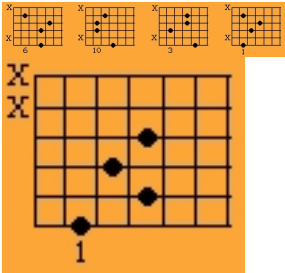
12

Obrat C11/B^b se nedá v plné sestavě zahrát. Vždy musíme některý tón vynechat.

Čtyřtónové tvary

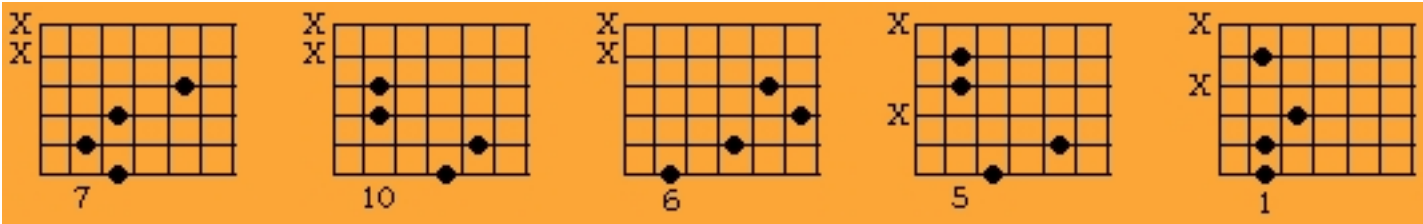
bas na E

C11/C	C11/E	C11/B	^b
-------	-------	-------	--------------



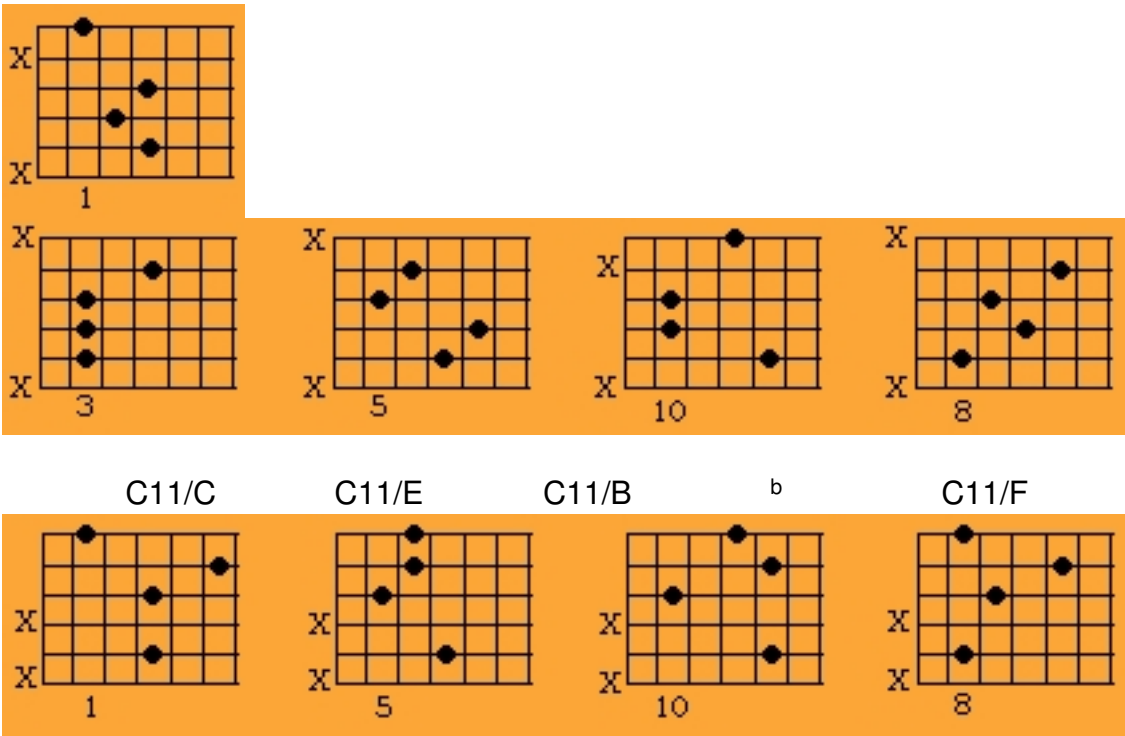
1

C11/C	C11/E	C11/B	^b	nebo	C11/B	^b
-------	-------	-------	--------------	------	-------	--------------



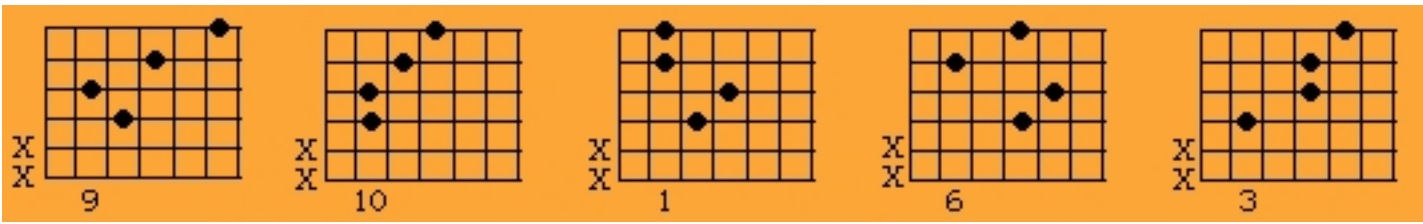
bas na A

C11/C nebo C11/C C11/E C11/B b C11/F



bas na D

C11/C nebo C11/C C11/E C11/B b C11/F



Některé obraty akordu C11 mají tercii a undecimu hranou ve stejné oktávě a pak je mezi těmito stupni interval půl tónu (např. hned prvně uváděný otevřený obrat C11/C s basem na E struně - má převedenou tercii o oktávu výš a tedy do stejné oktávy jako je undecima). Takové obraty znějí značně disonantně, ale ve speciálních případech to může působit velmi efektně.

Dissonance se zbavíme pokud převedeme některý z těchto tónů do jiné oktávy (např. jako je to u obratu C11/C v druhém řádku). Obecně ale undecimové akordy znějí poněkud nestabilně.

Akord **C11⁻** nemá z praktického hlediska význam, protože zmenšená undecima je tón E stejně jako velká tercie, která je již v akordu zastoupena.

Akord **C11⁺** (obsahuje tóny C, E, G, B^b, D, F[#]) můžeme nahradit akordem C7/5⁻ nebo Gmi maj7. Přehled obrátů těchto akordů je uveden v předchozích kapitolách. Vzhledem k omezenému praktickému využití akordů typu 11

nebudu přehled obrátů uvádět a opět doporučím pro každý speciální případ harmonického sledu vytvořit hmat, který by v dané situaci vystihoval charakter skladby.

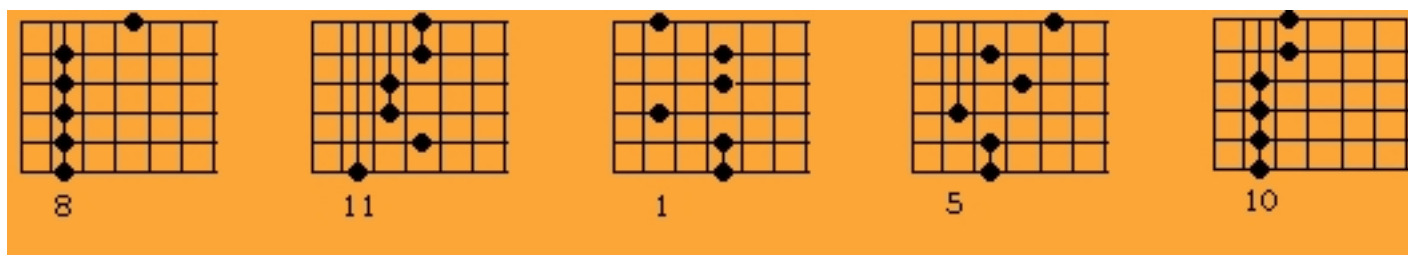
Obraty Cmi 11

Cmi11/C

Cmi11/E

^b

Cmi11/G



V obratu Cmi11/E

^b

se vyskytují tři barré hmaty. Velké barré ukazováčkem

Akord Cmi11 hrajeme nejčastěji jako čtyřzvuk 1,3^b,11 (tzn. C, E

^b

, F). Te



akord Cmi11/E

b

Čtyřtónové tvary

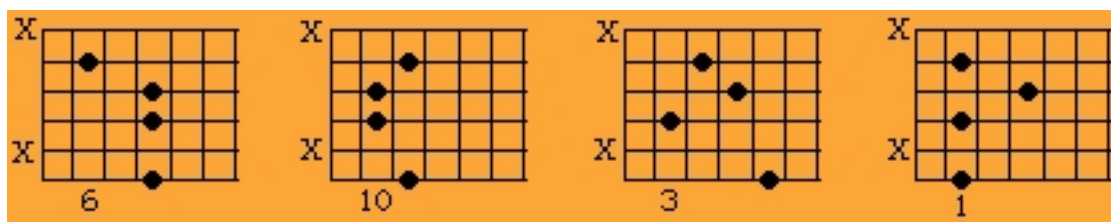
bas na E

Cmi11/C

Cmi11/E

b

Cmi11/B



Cmi11/C

Cmi11/E

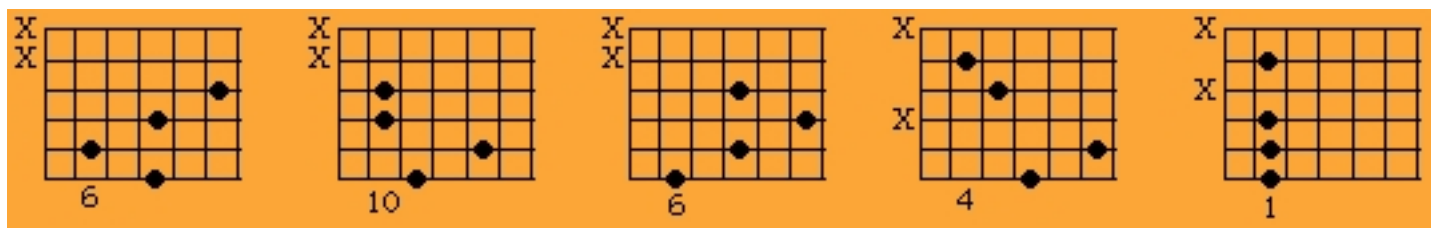
b

Cmi11/B

b

nebo

Cmi11/B



bas na A

Cmi11/C nebo

Cmi11/C

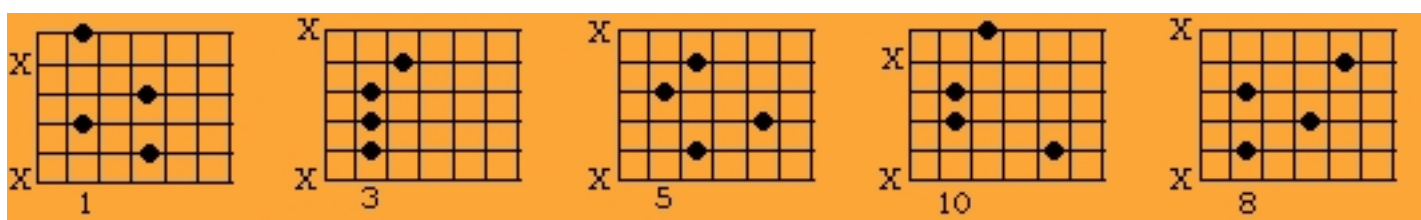
Cmi11/E

b

Cmi11/B

b

Cmi11/F

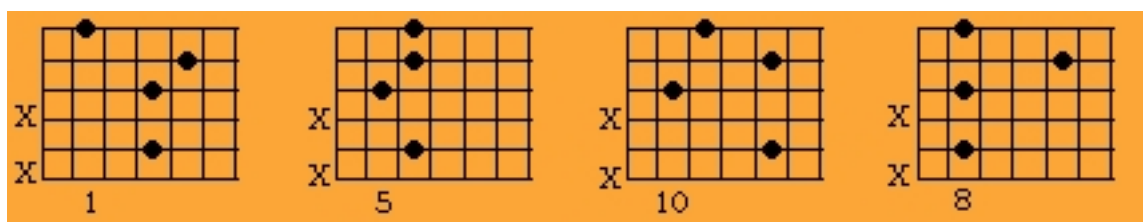


Cmi11/C

Cmi11/E

b

Cmi11/B



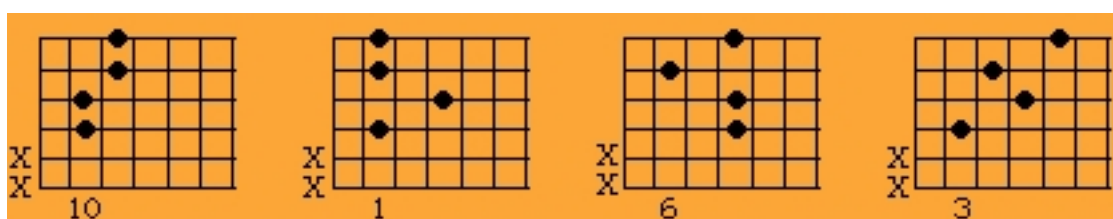
bas na D

Cmi11/C

Cmi11/E

b

Cmi11/B



Uvedený přehled by ještě bylo možné doplnit o akordy Cmi11⁻, Cmi11⁺ a případy, kdy se k

těmto možnostem připojí ještě alterace nóny a kvinty, popř. je použita velká septima.

TERCDECIMOVÉ AKORDY

Tercdecimové akordy (třináctky) obsahují v plném tvaru sedm tónů a jsou tedy na kytáře nehratelné. Musíme proto vždy akord nějak zjednodušit. Např. akord C13 obsahuje tóny C, E, G, B^b, d, f, a. Tento akord můžeme nahradit nějakým substitutem (např. **Dmi7** - D, F, A, C, **Gmi**

11
G, B
b

, D, F, a, c,

Ami7add.13

- A, C, E, G, f atd.) nebo některý tón vynechat a tím akord zjednodušit. Nejčastěji (to platí obecně i pro zjednodušování jiných akordů) z akordu vynecháváme kvintu, případně základní tón, pokud ho hraje jiný nástroj.

Další specifickou vlastností tercdecimových akordů je, že durové i mollové akordy můžeme hrát stejným hmatem, pouze posunutým na jiné políčko. Platí totiž, že např. Cmi13 (C, E^b, G, B^b, d, f, a) je totožný s F13 (F, A, C, E

b
, g, b
b

, d). Oba akordy obsahují stejné tóny, pouze v jiném pořadí. Jsou tedy sobě navzájem obratem. Chci-li tedy zahrát mollový tercdecimový akord, zahráji durový položený o čistou kvintu níž.

Problém nastává u obrátů s vynechanou kvintou, kde při použití hmatu durového akordu pro mollový je právě tato vynechaná kvinta základním tónem mollového akordu. Pokud jako substituci pro Cmi13 použiji obrat akordu F13 s vynechanou kvintou, získám sestavu F, A, E

b
, g, b
b

, d, což je Cmi13 bez primy.

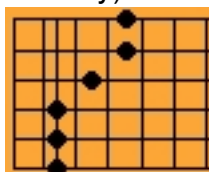
Obraty akordu C13 (= Gmi 13)

C13/C		
(bez kvinty)	C13/E	
(bez kvinty)	C13/G	
(bez nóny)	C13/B	b

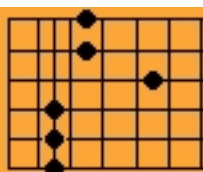
Kytarová škola - díl 6

Napsal uživatel Petr Krumphanzl
Středa, 02 Únor 2005 04:00

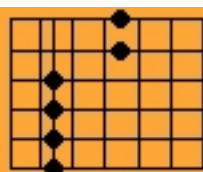
(bez kvinty)



8



12



3



6

C13/D

(bez kvinty)

C13/F

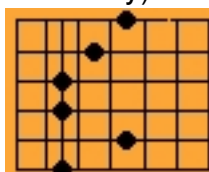
(bez nóny)

C13/F

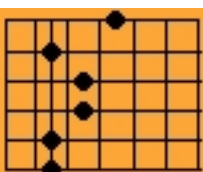
(bez primy)

C13/A

(bez undecimy)

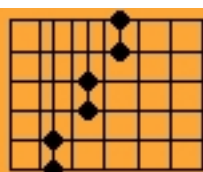


10



13

(1)



13

(1)



5

Čtyřtónové tvary (sada tónů C, E, B^b, a)

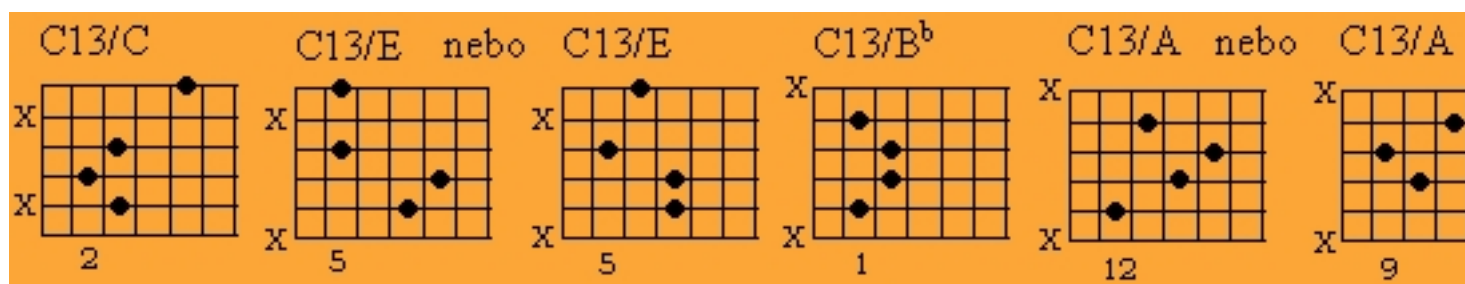
bas na E

C13/C	C13/E	C13/B ^b	C13/B ^b	C13/A
8	10	5	5	1
C13/C	C13/E nebo C13/E	C13/B ^b	C13/B ^b	C13/A
7	10	10	5	2

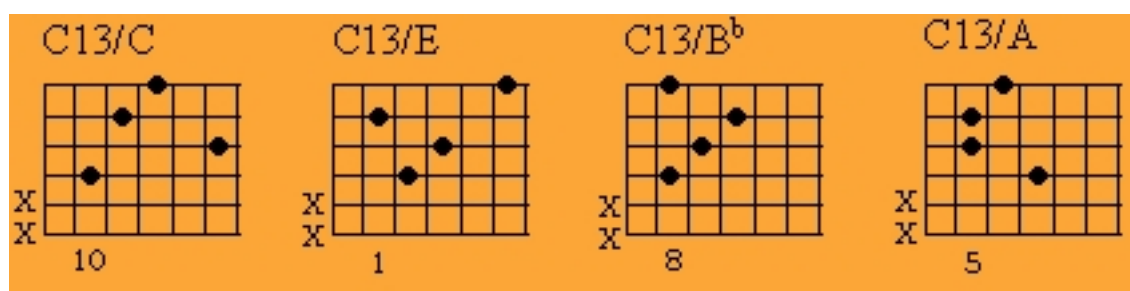
bas na A

Kytarová škola - díl 6

Napsal uživatel Petr Krumphanzl
Středa, 02 Únor 2005 04:00

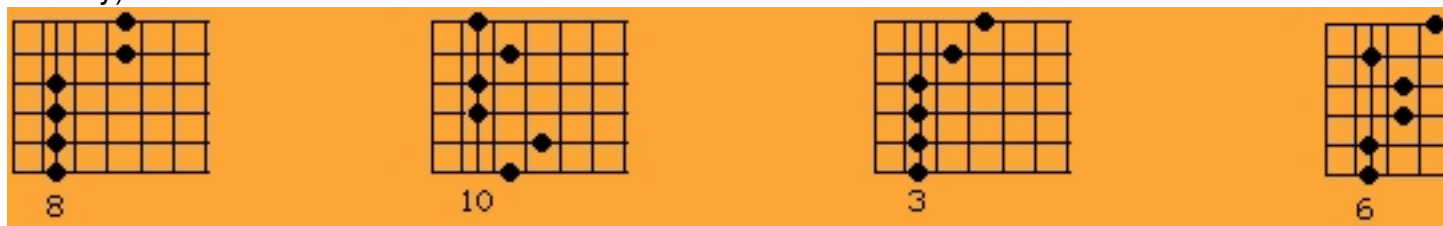


bas na D



Obraty akordu Cmi 13 (= F 13)

Cmi13/C
(bez kvinty) Cmi13/E ^b
(bez kvinty) Cmi13/G
(bez nóny) Cmi13/B ^b
(bez kvinty)

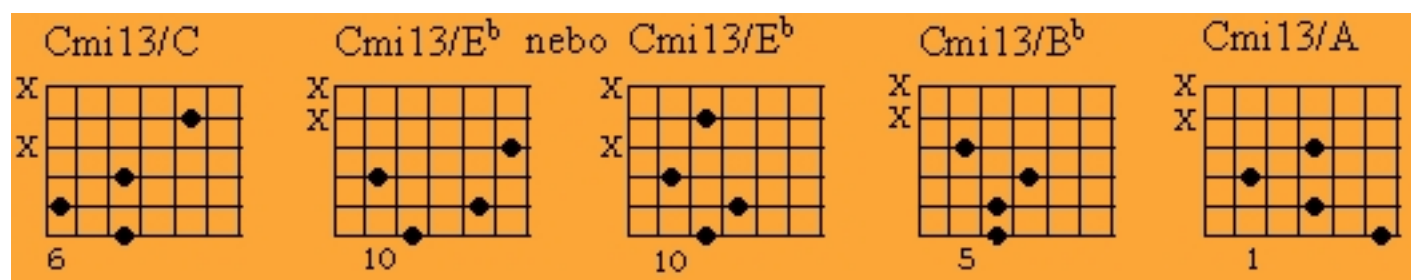
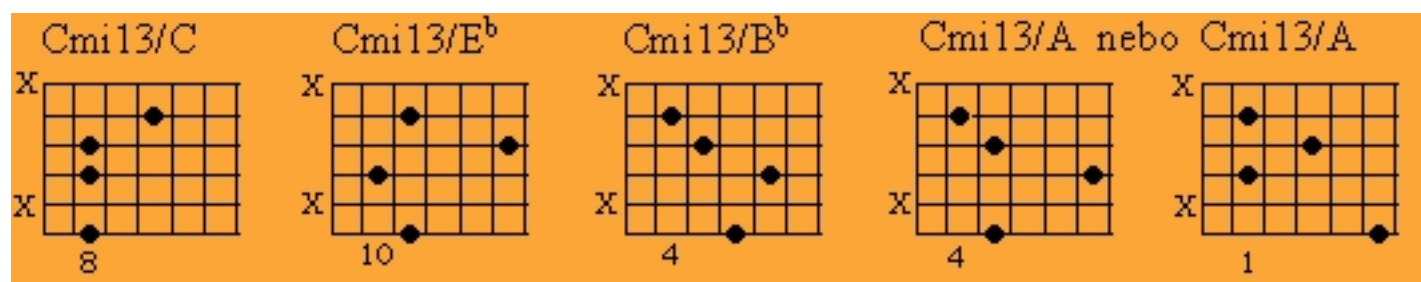


Cmi13/D
(bez kvinty) Cmi13/F
(bez nóny) Cmi13/F
(bez primy) Cmi13/A
(bez primy)

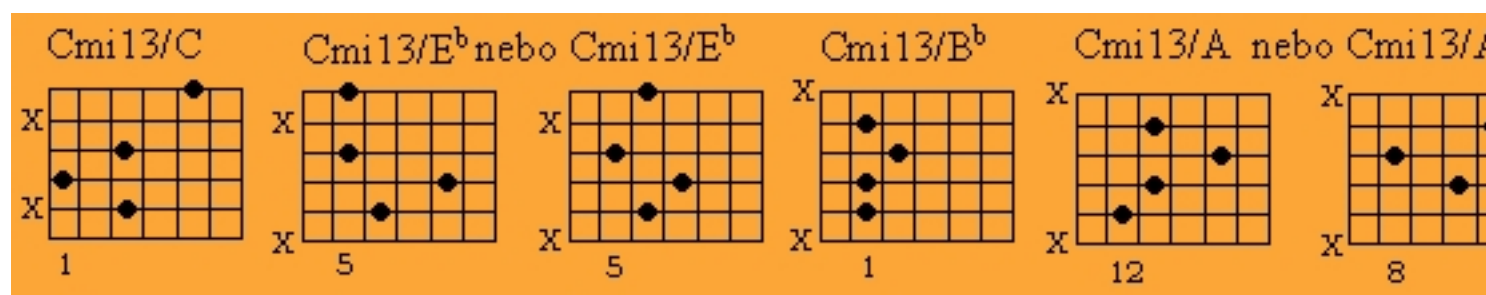


Čtyřtónové tvary (sada tónů C, E^b, B^b, a)

bas na E

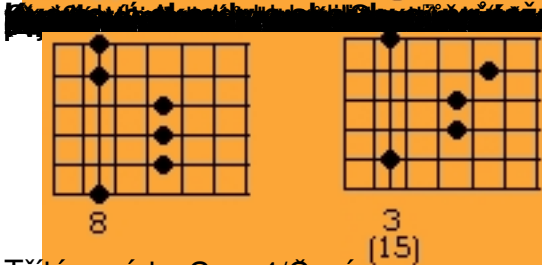
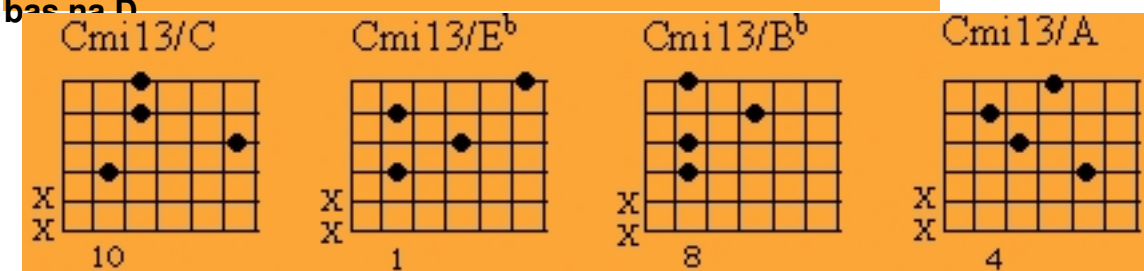


bas na A

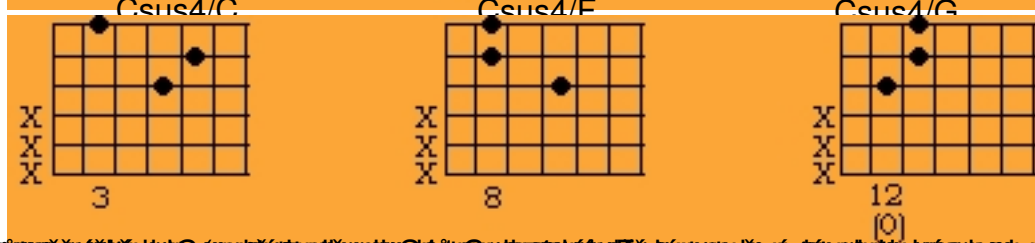
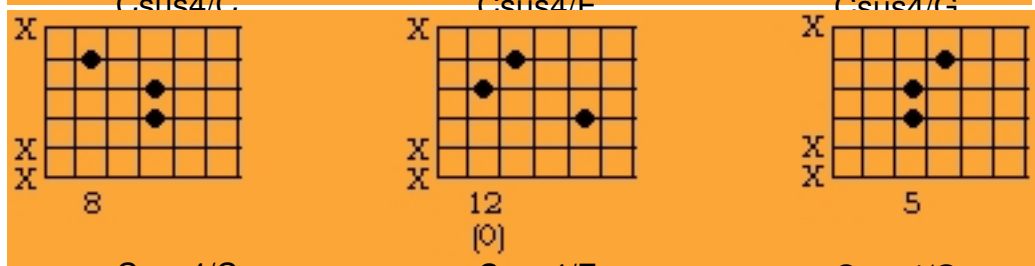
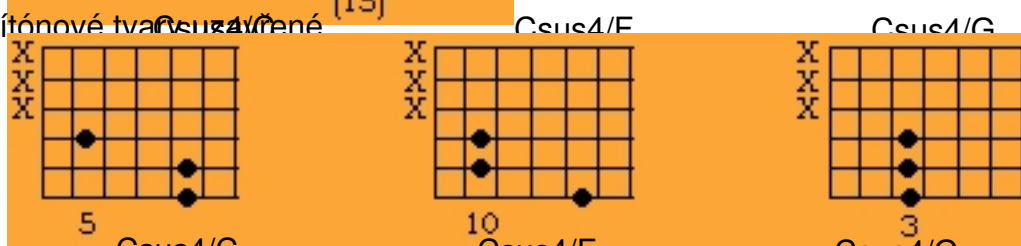


Napsal uživatel Petr Krumphanzl
Středa, 02 Únor 2005 04:00

bae na D



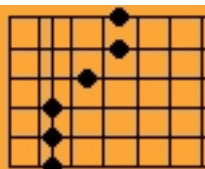
Třítónové tvarové uvořené



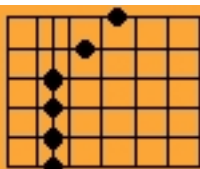
C mixolydický C aiolský C lokrický

Kytarová škola - díl 6

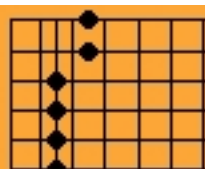
Napsal uživatel Petr Krumphanzl
Středa, 02 Únor 2005 04:00



8



8



8